

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Deres ref	Vår ref	Dato
2011/03188	2012/454-TOT	20.04.2012

Høring av Utredning av litteratur- og språkpolitiske virkemidler

Vi viser til høringsbrev datert 04.01.12 og 23.02.12 om utredning av litteratur- og språkpolitiske virkemidler. Vi viser til vår uttalelse til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet 07.10.10 om utkast til forskrift om endringer i *forskrift om unntak fra konkurranseloven § 10 for samarbeid ved omsetning av bøker*.

I utredningen *Til bokas pris slås* det fast at prissystem virker inn på hvilke bøker som selges og presumptivt leses. Fastpris fører til salg av et bredere utvalg bøker.

I Stortingsmeldingen om språkpolitikken, *Mål og mening*, omtales institusjonene innenfor forskning og høyere utdanning som viktige for å sikre stillingen for norsk som et komplett, samfunnsbærende nasjonalspråk. Å verne om tilgang til norskspråklig studielitteratur nevnes som mål i meldingen, og fastpris for fag- og lærebøker til høyere utdanning trekkes frem som viktig virkemiddel for å nå dette målet. Det heter: «*Fastprisordninga synes å fungera som eit stabiliserande element i ein sårbar bokmarknad. Dette er bakgrunnen for at regjeringa vil halda fast ved det etablerte fastprissamarbeidet for produksjon av fag- og lærebøker til høgare utdanning.*» Som kjent ble fastprisordningen for fagbøker forlenget ut 2010.

Vi vil peke på noen argumenter for å beholde fastprisen på faglitteratur i en ny boklov:

Bokgruppe 2, akademisk faglitteratur, er bærebjelken i utvikling og vedlikehold av norsk fagterminologi, både for bokmål og nynorsk. Bøkene i gruppe 2 har en vesentlig lengre salgsperiode enn skjønnlitteratur og generell litteratur, og opplagene selges gjerne over flere år. Fastpris sikrer at det skal være mulig å selge bøker over tid.

Faglitteratur er utsatt for hard konkurranse med utenlandske og framfor alt engelske bøker. Andelen utenlandsk faglitteratur er om lag 50% i akademiske bokhandlere. I tillegg er det en stor andel privat import direkte til lesere, blant annet via utenlandske nettbokhandlere. Fritak for moms gjør at bøkene kan importeres fritt, og det er ikke faste utsalgspriser på importerte bøker. Frie priser på faglitteratur vil føre til en ytterligere liberalisering og kommersialisering av fagbokmarkedet. Noen få bestselgere vil få lavere priser, mens det er grunn til å frykte at prisen på smal litteratur vil øke, og det vil bli vanskeligere å utgi slike bøker

Erfaringer fra land som har frie priser på faglitteratur, viser at bøkene blir dyrere. Kostnadene er viktige i markedet og høyere priser på fagbøker kan føre til færre utgivelser av norske fagbøker.

Fri pris kan medføre at de store generelle bokhandlerkjedene setter ned prisen på de bestselgende pensumtitlene, uten å ta ansvar for å selge den smale faglitteraturen. Dette kan føre til at det blir bøker for studenter og fagpersonell innenfor fag med færre mindre fagmiljø og smalere profil kommer til å koste mer.

Innenfor kunnskapsfeltet vil en boklov som tar opp i seg disse elementene bidra til å sikre bredde, faglig kvalitet og å vedlikeholde og utvikle en norsk fagterminologi. Vi deler vurderingene i utredningen *Til bokas pris* om at en norsk boklov må ta opp digitale formater.

Universitetet i Bergen vil framheve betydningen av at det er rammebetingelser som sikrer bredden i norskspråklig faglitteratur i alle fag. Dette arbeider vi med, blant annet som oppfølging av universitetets språkpolitikk.

Vennlig hilsen

Sigmund Grønmo
rektor

Kari Tove Elvbakken
universitetsdirektør

Kopi: Kunnskapsdepartementet